

LAISVĖ—LIBERTY

METAMS PRENUMERATA:

Jungtinėse Valstijose . . . \$8.00
 Dalyje Queens apskrityje \$9.00
 Kanadoje \$9.00
 Kitur užsienyje \$10.00
 Pavienio egzemplior, kaina 5 c.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY

LITHUANIAN DAILY

110-12 Atlantic Avenue
 Richmond Hill 19, N. Y.
 Telephone Virginia 9-1827
 PRICE 5c A COPY

No. 168

Richmond Hill 19, N. Y., Antradi., Rugpiūčio (August) 30, 1955

Metai 44-tieji, Dienraščio 36-tieji.

Didžiulis gaisras Indianos Standard Oil Co. dirbtuvėje

Whiting, Ind. — Standard Oil naftos apdirbtuvėje įvyko didžiulis gaisras, kuris sudarė apie \$100,000,000 nuostolių. Didžiuliai naftos rezervuarai sprogo vienas po kito ir liepsnos siekė nepaprastai aukštai. Gyventojai buvo evakuoti iš visų aplinkinių namų ir per dvi dienas gaisrininkai kovojo, kad neleisti ugniai plėstis mieste. Du žmonės buvo užmušti, daug sužeista. Gaisrininkai šautuvais šovė į rezervuarus-tankus, kurie dar nedegė, kad nafta ištekėtų, vietoje išsprogdinti tankus.

Kanosos ukrainiečiai labai draugiški TSRS delegatams

Regina, Sask. — Apie du tūkstančiai kanadiečių susirinko vietiniame aerodrome, kad sutikti tarybinę žemės ūkio specialistų delegaciją. Didelę dalį susirinkusių sudarė kanadiečiai ukrainiečių. Jų vaikučiai įteikė delegatams gėlių puokštes ir sveikinimai jiems buvo šaukiami anglų, rusų ir ukrainiečių kalbomis.

Anti-tarybinių pikietų, kaip Montrealyje, čia nebuvo.

Kipro klausimas keblus, nes visi įvelti yra NATO nariai

Londonas. — Čia prasideda pasitarimai tarp britų, graikų ir turkų atstovų dėl Kipro likimo. Kipro sala Viduržemio jūroje priklauso Britanijai, nors jos gyventojų dauguma graikai. Turkai joje sudaro apie 10 proc. gyventojų skaičiaus. Graikija norėtų salą sau gauti, turkai ją verčiau paliktų britams. Derybos bus keblios, nes antagonizmas tarp Britanijos ir Graikijos didelis šiuo klausimu, bet visos trys šalys yra NATO narės ir bus bandoma laikytis draugiškumo ribose.

New Yorkas. — Uraganas Edith nepasieks Jungtinių Valstijų rytinio pakraščio, sako oro biūras.

Izraelis ir arabai arti karo pradžios

Kairas. — Santykiai tarp Egipto ir arabiškų šalių iš vienos pusės ir Izraelio iš kitos dabar yra labiau įtempti, negu bile kuomet nuo paliaubų pasirašymo. Susirėmimai Gazos srityje tarp Izraeliečių ir egiptiečių vyksta be paliovos. Izraeliečiai skelbia, kad pasutiniame susirėmime jie prarado keturius karius, egiptiečiai skelbia, kad jie prarado penkius.

Izraelio ir Egipto patuliai Gazos srityje ir Negevo

dykumoje dabar elgiasi lyg karo lauke: šaudo prie mažiausio įtarimo, kai sutinka priešą.

Praeitais savaitės pabaigoje Amerikos valstybės sekretorius Dulles paskelbė, kad Amerika yra pasiryžusi garantuoti Izraelio ir arabų kraštų rubežius. Britanija prisidėjo prie tokios garantijos. Kol kas Izraelis ir arabų kraštai dar nepatvirtino, ar jie priimtų tokias garantijas.

H. Trumanas pradėjo rinkiminę kampaniją

Washingtonas. — Republikonai ir kiti prez. Eisenhowerio rėmėjai yra įniršę ant Trumano, kuris pradėjo priešrinkiminę kampaniją su aštriu puolimu ant paties Eisenhowerio. Trumanas kalbėjo demokratų mitinge French Lick miestelyje, Indianoje. Jis ten sakė, kad Eisenhoweris savo kalbose, kurias jį išskaito (reiškia, kitų parašytas) niekad nepraleidžia progos vartoti demagogiją. Trumanas kaltino, kad Eisenhoweris apvelka svar-

biausias problemas tušiomis demagogiškomis frazėmis, kurios tik nustelbia klausimą.

Republikonų vadovybė pradėjo smarkią kontrataką prieš Trumaną. Republikonų nacioanalis pirmininkas L. Hall sako, kad Trumanas "nemoka būti garbingu eks-prezidentu," kad jis per daug ir peraktyviai maišosi politikoj. Kaip yra žinoma, pats Trumanas nekandiduoja, bet jis padės demokratams vesti kampaniją.

Šiaurės Afrikos padėtis ramesnė

Paryžius. — Padėtis Šiaurės Afrikoje ramesnė, bet lieka įtempta. Francūzai sako, kad kelių berberų genčių kaidai (seniūnai) atvedė visas savo gentis į francūzų stovyklas ir pasidavė. Jie atvyko su baltomis vėliavomis ir sudėjo ginklus. Bet pripažįstama, kad daugelis kovotojų lieka kalnuose. Taipgi nepasidavė Alžyro ir Maroko miestų nacionalistiniai arabai, kurie sudaro nepriklausomybės judėjimo nugarkaulį.

Iš viso Alžyre ir Maroke neramumuose žuvo 2,000 žmonių. Dabar francūzai bando prarasti kelias pa-

kaitas, kurios, kaip jie mano, pataisys padėtį. Jie atstatys dabartinį sultaną Arafą, kad bent kiek užgertint nacionalistus, bet taipgi atstatys general-gubernatorių Grandvalą, kad patenkinti kietaus kolonializmo šalininkus francūzuose. Nacionalistinis sultanas Ben Jusefas, kuris dabar tremtyje Madagaskare, nebus gražintas Marokan, bet jam bus leista apsigyventi pačioje Francūzijoje.

Washingtonas. — Žemės ūkio sekretorius Bensonas išvyko į Europą.

Jungt. Tautų komitetas svarsto nusiginklavimą

Jungtinės Tautos. — J. T. nusiginklavimo reikalų sub-komitetas atidarė savo sesiją, kad svarstyti, kaip praversti gyveniman nutarimus, kurie buvo padaryti Keturių Didžiųjų pasitarimuose Ženevoje. Prez. Eisenhowerio patarėjas nusiginklavimo reikalams Stassenas susitiko du kartu su tarybiniu atstovu Arkadi Sobolievu ir tarėsi nusiginklavimo klausimais.

Nusiginklavimo komitetan įeina Amerikos J. V., Tarybų Sąjungos, Britanijos, Francūzijos ir Kanados atstovai. . .

Vėliausios žinios

Washingtonas. — Japonijos užsienio reikalų ministras Šigemitsu konferavo su Dullesu.

Pekingas. — Čia įvyko masinis mitingas, iš kurio telegrama buvo pasiųsta Indijos premjerui Nehru. Telegramoje sakoma, kad kinai pilnai remia Indijos kovą už Goa išlaisvinimą iš portugalų kolonialio jungo.

Paryžius. — Francūzijos kabinetas dar tebėra susiskaldęs Maroko klausimu. Premjeras Faure nori, kad gub. Grandval liktų, o karo reikalų ministras Koenig pasitrauktų.

Johanesburgas. — Rasistinė Pietų Afrikos policija suėmė 50 delegatų, kurie dalyvavo bendrame negrų-baltųjų kongrese prieš rasinę segregaciją. Kongrese dalyvavo keli tūkstančiai delegatų.

Santiago. — Čilės valdžia įspėjo, kad 50,000 streikuojančių tarnautojų bus sunkiai nubausti, jeigu jie negrįš darban.

Torrington, Conn. — Tūkstančiai pradėjo gauti skiepus prieš šiltinę Naugatucko slėnyje, kuris buvo sunkiausiai paliestas potvynių.

Washingtonas. — Aviacijos sekretorius nutarė, kad kareivis Stephen Branzovich iš Youngstown gali likti rezerve ir lankyti mokyklą, nežiūrint fakto, kad jo tėvas kaltinamas komunizme. Anksčiau buvo bandyta šį kareivį pašalinti už jo tėvo "nusikaltimus."

Detroitas. — Chryslerio darbininkai 98 proc. prieš 2 nubalsavo išeiti į streiką, jeigu firma nepatenkins unijos reikalavimų. Unija stato panašius reikalavimus kaip pas Fordą ir G. M. Senasis kontraktas pasibaigia trečiadienį.

Buenos Aires. — Policija suėmė 28 asmenis, pas kuriuos buvo rastos nelegalus ginklų sandėlis. Dauguma suimtųjų yra jauni žmonės. Neskelbiama, prie kokios politinės grupės jie priklauso.

United States, per year	\$8.00
Queens County, per year	\$9.00
Canada and Brazil, per year	\$9.00
Foreign countries, per year	\$10.00
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.	

PIRMENYBĖ PAGALBOJE

JAU PRADEDA RYŠKĖTI būdas, kuriuomi valdžia padės potvynio nukentėjusiems. Suma — milijonas dolerių — ne tokia jau maža, bet Eisenhowerio administracija pirmą greitą pagalbą teikia fabrikams, dirbtuvėms. Paskolos bus duodamos fabrikantams, jie bus atleisti nuo mokesčių, valdžia paskolino privatinėms geležinkelio linijoms armijos garvežius — viskas daroma, kad fabriškai kuo greičiausiai atsiremontuotų, atstatytų.

Tai gerai — dirbtuvės, kurios gamina mūsų krašto gerbūvio įnagius, turi atsistoti ant kojų, žmonės turi grįžti prie normališko darbo, kad turėtų įeigą. Tuo atžvilgiu Eisenhowerio administracija elgiasi gerai, — ko gero, fabrikantai dar pasipelnys iš tos nelaimės, nes jiems pagalba duodama be rezervacijų.

Bet valdžia sunkiai nusideda žmonėms, palikdama tuojautinę, būtiną pagalbą žmonėms labdarybei. Kodėl neduoti tuojau, nustumus šalin visokius įstatymų formalumus, nedarbo kompensacijos? Formalumai nustumti šalin, greit veikta gelbstint fabrikantus, — kodėl to nepadaryti dėl darbininkų? Kodėl darbininkai turi laukti, iki fabrikas atstatys ir bus darbo, kad vėl gauti normalią algą?

Kodėl neįvesti tuojau butų nuomos kontrolės? Daugelis benamių, ieškodami laikinų butų, susidūrė su desperatiška padėtimi: likusių stovėti namų savininkai reikalauja be galo aukštų nuomų.

Kodėl nedalinti valdžios pertekliaus rezervo maisto nukentėjusiems? Kodėl laukti, iki Raudonasis Kryžius surenka pakankamai aukų, kad iš privatinų firmų pirkti aukštomis kainomis maisto, kai valdžia turi kalnus sviesto, kiaušinių, džiovinto pieno, konservų?

Kodėl neigalioti visokias paskolas žmonėms, paskelbti mokesčių atleidimą, kaip tai daroma su fabrikantais?

Tokių klausimų Eisenhowerio administracijai galima pastatyti tiek ir tiek. Unijos ir kitos darbo žmonių organizacijos turi nepalūjamai reikalauti, kad valdžia duotų pirmą pagalbą, kur ji pirmiausia reikalinga. Tikriausiai, vaistų dalinimas veltui, užtikrinimas, kad vaikučiai galės laiku pradėti mokslo metus ir panašūs reikalai bent tokie skubūs, kaip užtikrinimas, kad dirbtuvės savininkas neturės mokėti taksų.

Tuo klausimu žmonės turi pilną teisę reikalauti iš valdžios daugiau humaniško ir mažiau pro-bizniško atsinešimo.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

BAISIAI NEPATIKO IR MENSEVIKAMS

Chicagos makartistinių menševikų "Naujienos" (rugp. 20 d.) labai apgailestauja kongresinio komiteto New Yorko Broadway teatro tyrinėjimo rezultatus. Jų redaktorius neabejoja, kad "komunistų infiltracija Amerikos teatro srityje dar ir šiandien tebėra gana žymi." Tai jau seniai esą aišku.

Kas, tačiau, Grigaitį labiausiai piktina, tai aktorių atsisakymas atlikti viso gyvenimo politinę išpažintį komitetui. Girdi, iš 23 pašauktų asmenų, tikait vienas, tūlas Hall, tą išpažintį atliko, ir, žinoma, Grigaitis tą Hallą karštai sveikina.

Kodėl tik aktoriai neatsakinėjo į raginamąs klausimus? Čia irgi "Naujienų" redaktoriui nėra jokio galvosukio. Čia, aišku, sako jis, pasidarbovie tie patys komunistai. Šituos puikius ir drąsius artistus komunistai "terroru" privertė užsičiaupti ir kalbėti Walterio komitetui apie amerikines tradicijas ir konstitucines teises.

Ir tai, šaukia Chicagos lietuviškų menševikų orakulas, yra daug, daug "blogesnis dalykas," negu minimoji teatro "infiltracija."

Būdamas pats didžiausiu politiniu bailiu, Grigaitis aktorius sprendžia pagal save. Gi tie aktoriai pasirodė labai drąsiais ir susipratusiai vyrais ir moterimis. Ne "Naujienų" redaktoriui juos suprasti ir jų užsilaišymą spręsti.

MAIŠYTOS SMEGENYS

Mes skaitome "Vienybėje," kad —

"Tuo tarpu, kai Sovietai pas save sunaikino vakariečių idėjas, komunizmas laisvajame pasaulyje tebeklesti."

O iki šiol mes iš tų pačių "Vienybės" smegenų vis girdėjome, kad Tarybų Sąjungoje viešpatauja didelė spauda, kad tenyščiai žmonės sukiltų prieš pirmos progos, kad jie laukia išsilavinimo. Jeigu taip būtų, tai vakarietiškos idėjos ten būtų gyvos, bet nuvargytos pagrindin, laikinai užgniauztos, o ne sunaikintos. Kaip buvęs poetas Juozas Tysliava turėtų žinoti, kad idėjų sunaikinti negalima, jos gyvos, kol joms yra pagrindo.

Tad, kaip yra, — sunaikintos ar nesunaikintos vakarietiškos (tai yra, kapitalizmo) idėjos Sovietuose? Gal "Vienybė," kuri aiškina ir vienaip ir kitaip, galė-

tų pasisakyti? . . .

Mes manome, kad kapitalizmo idėjų, su visai mažiukėmis išimtimis tarp senosios kartos valdančios klasės liekanų, Tarybų Sąjungoje nėra. Bet jų nėra ne dėl to, kad jos, kaip idėjos tapo sunaikintos, o dėl to, kad panaikintas klasinis prieštaravimas, kad panaikinta senoji valdančioji klasė, kuri tokias idėjas gimdė.

Vakaruose, iš kitos pusės, — komunistinės idėjos klesti, sako "Vienybė." Na, gal taip yra, bent didelėje dalyje kapitalistinių šalių. Kodėl jos nepanaikinamos? Ar tai dėl kapitalistų geros širdies? Toli ne. Europoje, pavyzdžiui, komunistinis judėjimas stipriausias Italijoje, kur Mussolinis per du dešimtmečius bandė jį žiauriausiu būdu užgniauzti. Lotynų Amerikoje jis stiprus šalyse, kuriose komunizmas buvo ir yra gniauziamas fašistinėmis priemonėmis. Prieškariniame Japonijoje jie buvo gniauziami sadistiniai, jie persekiojami ir šiandien, bet visvien jie stiprėja.

Kodėl? Todėl, kad idėjų užgniauzti negalima, nes jas pagimdo žmonių interesai, mechaniskomis priemonėmis jų nepanaikinsi.

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas: Planuoju nebedirbti, kai sueisiu 65 metus, grįžti apsigyventi gimtajame krašte. J. V. neįsipilietinau. Norėčiau žinoti, ar galėsiu gauti pensiją iš social security, jei gyvensiu užrubežyje.

Atsakymas: Priklauso, kuriame krašte apsigyvensi. Valstybės departamento užgirtuose kraštuose gyvenantieji piliečiai ar ne piliečiai, jeigu čia gyvendami būtų galėję gauti pensiją, ją gaus ir tenai gyvendami.

Siuo tarpu nemoka pensijos apsigyvenantiems tose valstybėse, kurios yra skaitomos esančiomis "už geležinės uždangos." Tačiau jų teisę tą pensiją gauti nėra panaikinta. Pensijų fondas laikys tuos pinigus. Jeigu asmuo iš "už geležinės uždangos" išvyktų į tokią valstybę, kurioje mokama, panaujintų jam mokėjimą pensijos.

Galite patapti Laisvės prieteliu mokėdamas po \$5 į mėnesį, iki sumokėsi \$50 į metus.

KRISLAI

Vokiečiai Maskvoje Atsiminimai kelyje Liaudiškas kritikas

Rašo A. Šilėnas

Daugiau kaip tuzinas metų atgal hitleriniai legionai stovėjo prie Maskvos, o jų priešikai-naciniai karininkai, pro žiūronus, sakoma, matė Kremliaus bokštus.

Praeitą savaitę 1,500 vokiečių pasiekė pačią Maskvą. Jie atvyko iš Hamburgo ir Diuselendorfo, iš Hanoverio ir Miuncheno ir kitų Vokietijos miestų. Tarp jų, be abejo, buvo ir nemažai Wehrmachto veteranų — gal ir tokių, kurie tada buvo prie Maskvos.

Bet jie atvyko ne kaip pergalėtojai, o kaip turistai. Jie atvyko stebėti savo futbol rinktinę. Europos turnyro meistrę, lošiant prieš maskviečius. Maskviečiai vokiečius supliekė, ir turistai išvyko namo. Kai traukinys juos nešė per Rusijos ir Bielorusijos plotus, ne vienas jų, be abejo, atsiminė sritis, kurias trempė vienu kartu hitleriniu čebatu, — atsiminė šalčius, partizanus, gyventojų pagiežą ir didįjį "maršą," geriau sakant, bėgimą į faterlandą... Taip, jie turėjo daug ko atsiminti.

Nedaugelis mūsų skaitytojų buvo susipažinę su Olm Downes vardu. Downes buvo konservatyvio didlapijo New Yorko "Times" muzikos kritikas, kas rodytų, kad tai svetimas pažangiam judėjimui žmogus. Bet Downes tokiu nebuvo. Jis buvo nuoseklus pažangietis, kovotojas už negrų teises muzikos pasaulyje, Tarybų Sąjungos draugas. 1949-tais metais jis buvo vienas rengėjų pasaulinės kultūriečių konferencijos Waldorf Astoria viešbutyje, kur dalyvavo ir Tarybų Sąjungos Sostakovičius. Jis iki paskutinės dienos nepabūgo reakcijos. "Times" jo neišmetė, nes jis buvo beveik nepaimainomas, visų pripažintas geriausias Amerikos muzikos kritiku.

Nors Downes rašė laikraščiu, kuriam masių reikalai svetimi, jis pats visuomet stovėjo arti žmonių. Jis dėjo pastangas, kad rimtos muzikos koncertai vyktų Central Parke Manhattane ir Prospect Parke Brooklyne, kad eiliniai žmonės be brangių bilietų galėtų klausytis geros muzikos. Jis taipgi eidavo klausytis liaudies chorų, nors retai "Times" spausdindavo recenzijas apie tokius.

Vienu žodžiu, — Downes buvo tikras liaudies kultūrietis

Lietuvių tauta didžiamė kelyje

Rašo Jonas Šimkus

"Gintaro pakrantė," "Zydrijo Nemuno kraštas," — taip liaudis nuo seniai su meile vadina savo gimtąją Lietuvą. Negausi, tik iš trijų milijonų žmonių susidedanti lietuvių tauta, ilgus amžius kovojusi už savo laisvę, 1940 metais išsivadavo iš visokio jungo bei priespaudos, sukūrė savo darbo žmonių respubliką ir įsijungė į brolišką Tarybų Sąjungos tautų šeimą.

Praėjo tik penkiolika naujo gyvenimo metų. Bet liudies buičiai, jos pažangai jų reikšmė yra tolygi ištisų šimtmečių reikšmei.

Didžias ir šviesias viltis, kurias lietuvių liaudyje pažadino Spalio revoliucija ir kurias ji pati, sekdama Spalio pavyzdžiu, siekė įgyvendinti Lietuvoje 1919 metais, — sušlypė vidaus reakcingosios jėgos, susilaukusios paramos iš svetur. Daugiau kaip dvidešimt metų egzistavo tas antiliaudinis režimas, prieš kurį energingai kovojo geriausioji, pažangioji lietuvių tautos dalis.

Aš mačiau, kaip džiūgavo 1940 metais Lietuvos liaudis, atgavusi žadą ir laisvę, įsigijusi savo tikrą nepriklausomybę.

Lietuvis — ramaus ir lėto būdo. Susidūręs su sunkumais, jis nepuola ir nevilti, bet ir pasiektas laimėjimas jo neapsvaigina. Ką kita mes matėme 1940 metų vidurvasarį. Džiaugsmas prasiveržė su tokia milžiniška jėga, jog atrodė, kad lietuvių tauta visiškai pasikeitė.

Ir iš tikrųjų — laisvė pažadino jame tiek vidinių jėgų, kad jos išsiliejo kaip Nemunas, ledų užtvaras pralaužęs. Istoriniai Liaudies Seimo nutarimai, gražinę Lietuvos liaudžiai žemę, fabrikus, visas jos pačios rankomis sukurtas gėrybes, atvėrė jai kelią į socializmą, kelią į brolišką tautų šeimą — šie nutarimai buvo pati išmintingiausia, pati šviesiausia chartija visoje daugiaamžėje Lietuvos istorijoje. Ir atrodė, kad tas paprastas Lietuvos muzikėlis, tas be darbo besibastęs darbininkas virto pasakiškais milžiniais, pakilo visu ūgiu ir nuėjo pūtyti kurti sau laimę.

Prisikėlimas iš griuvėsių

Tarybų Lietuva neišvengė fašistinės Vokietijos agresijos ir milžiniškų nuostolių, kuriuos padarė vokiškieji okupantai. Fašistinius okupantus lietuvių tauta sutiko su ginklu rankoje. Tūkstančiai geriausių Lietuvos liaudies sūnų kovojo Tarybinės Armijos gretose visuose karo frontuose, neišskiriant ir kautynių dėl Berlyno. Tūkstančiai lietuvių kovėsi partizanų gretose, triuškindami okupantų už-

nugari.

Lietuvos liaudžiai, kaip ir visoms Tarybų Sąjungos tautoms, karas buvo sunkus įbandymas. Bet iš to išbandymo TSRS tautos išėjo nugalėtojomis.

Sugriauti miestai, susprogdinti fabrikai, tiltai ir keliai, užminuoti laukai — šitaip atrodė Lietuva 1945 metų pavasarį.

Tik dešimt metų praėjo nuo to laiko. Pažiūrėkite dabar į Lietuvos žemėlapi! Maža pasakyti: mes atstatėme miestus ir įmones, išminavome ir išlyginome laukus. Nė kiek neperdėsime, jeigu pasakysime: Lietuva pastatyta nauja! Gamyklos joje naujos, ir jų žymiai daugiau, negu buvo prieš karą. Iš pelenų ir griuvėsių pakilo Vilnius ir Klaipėda, Šiauliai ir Kapsukas (buv. Marijampolė), šimtai didesnių ir mažesnių respublikos miestelių. Kyla ir auga naujas kolūkinis kaimas. Visa respublika sėte nusėta septynmetėmis, vidurinėmis ir aukštosiomis mokyklomis, institutais ir technikumais. Jelių senajam kaimui buvo būdingos tik smuklės, tai dabar nėra tokio kolūkio, kur nebūtų mokyklos (ir net kelių mokyklų!), klubo-skaityklos, meno saviveiklos ratelių. Šimtuose geriausių kolūkių įsteigtos ambulatorijos, vaikų daržėliai, kultūros namai, radijo mazgai, stacionariniai kino teatrai, pastatytos elektrinės. Ir jei kiekvieną mano čia paminėtą kultūros įstaigą pažymėtume vėliavėle, tai visą Lietuvą apdengtų vėliavų miškas.

Viskas pasikeitė

Iš pagrindų pasikeitė per penkiolika metų mūsų krašto išvaizda. Lietuvos žemė, kuri pirmiau buvo sukurpta sklypais ir sklypeliukais, per pastarus penkerius metus susiklostė galingais kolūkiniais masyvais, kurie su naujos agrotechnikos pagalba sėkmingai dirbami. Žemės ūkio akademija, Veterinarijos akademija ir dešimtys įvairių žemės ūkio institutų bei technikumų metai iš metų respublikoje išleidžia vis daugiau specialistų — sumanių šiuolaikinio kolektyvinio ūkio vadovų. Tūkstančiai traktorių ir kombainų, sėjamyjų ir kuliamųjų — štai dėka ko sustiprėjo Tar. Lietuvos darbo valstiečių rankos. Lietuvos kolūkietis dabar jau ne tik moka pakinkyti arklį, valdyti dalį ir plūgą — dabar jis pats vairuoja traktorių ir kombainą, pats juos remontuoja, moka statyti ir eksploatuoti elektrines. Šešiasdešimt metų amžiaus kolūkietis Jonas Šernas iš Biržų rajono Medeikių žemės ūkio artelės

atsiuntė į "Pergalės" žurnalo redakciją, keletą savo etlėraščių, kurių viename jis rašo:

Eroleliai, dar jūs nesijuokit. Nebūsiau ir aš dar seniu. Panorau ir aš išsimokyt MTS traktoristu šauniu.

Per pastaruosius dvejus metus oras buvo Lietuvai nepalankus. Dažni lietūs trukdė normaliai dirbti. Bet technikos, mokslo ir pačių darbo žmonių sąmoningumo dėka sunkumai buvo įveikiami, ir laukai davė vis gausnesius derlius.

Kultūriniai polėkiai

Nepaprastai išaugo per penkiolika metų respublikos kultūra, lietuvių tarybinė literatūra, muzika, vaizduojamoji dailė, meno saviveikla. Maskvoje 1954 metais įvykusi lietuvių literatūros ir meno dekada parodė visam pasauliui, kokius didelius laimėjimus pasiekė lietuvių tauta, gyven-dama laisvą socialistinį gyvenimą. Savo tarybinio gyvenimo penkioliktųjų metų dieną Lietuvos liaudis surengs grandiozinę tradicinę Dainų šventę, kurioje dalyvaus 35 tūkstančiai darbininkų ir kolūkiečių dainininkų. Tai — vienas iš lietuvių liaudies kultūros didžiulio pakilimo rodiklių.

Aš mačiau, kaip merdėjo mūsų kraštas ligtarybiniais laikais. Mačiau, kaip mūsų tauta kovojo prieš hitlerinius okupantus, kaip ji atstatė sugriautus miestus ir kaimus. Mačiau ją sunkiame darbe ir džiugioje šventėje. Tūkstančiai, šimtai tūkstančių žmonių pasikeitė, atgimė naujam gyvenimui ir su neregėta energija, su tikru entuziazmu statė naują Lietuvą — socialistinę, laisvą, kur klesti liudies materialinė gerovė ir lietuvių tarybinė kultūra.

Savo dainoje, kurią dainuoja visa respublika, poetas Eduardas Mieželaitis sako: "Prie Nemuno rytas išaušo jau kitas." Išaušo tas rytas, įdienojo, ir niekad, niekad daugiau į Lietuvą nebegrįš buržuazijos viešpatavimo naktis. Didžiąjame tarybinių tautų kelyje šviesi mano gimtojo krašto — Lietuvos — ateitis.

Senstantiems darosi sunkiau gauti darbą

Juo mažiau darbų, tuo ilgesnės valandos, didesnė paskuba darbe ir bendrai blogesnės darbo sąlygos. Daugelis samdytojų apsižiūri, kad vyresnieji amžiumi darbininkai nebespėja su jaunesniais darbe. Jų nesamdo. Dėl to net Darbo sekretorius matė reikalą išsitariti:

"Jeigu nebus kas nors tuo jau daroma tai problemai išspręsti, padėtis gali pasidaryti žalinga ne vien tik senesniam darbininkui, bet ir visam kraštui."

Federalės valdžios užduotis

Dėl buvusių potvynių angliškas darbininkų dienraštis Daily Worker rugpj. 24-tos laidoje rašo:

"Prezidento Eisenhowerio lankymasi potvynių ištiktose srityse dramatišką faktą, kad ta baisi tragedija, pirm visko, yra federalinė problema.

"Kelių pirmųjų valandų įvykiai — dingimas ištisų šeimų vandens sukuriuose — neapsakomai užgaunantis širdį. Problemos, kurios seka potvynį, tik prasi-deda.

"Reikia saugoti nuo epidemijų, pastogės ir maisto benamiams, atstatyti visokius sunaikintus patarnavimus, pagelbėti mažiesiems fermeriams ir smulkiesiems biznieriams. O dar svarbiau visko, tūla laiką pakankamai aprūpinti dešimtis tūkstančių darbininkų, kurių darbus srutas nusinešė.

"Milžiniškumas tos užduoties yra toli per didelis atskirų valstijų spēkoms. Čia einasi reikalas apie bilijonines sumas.

"Prezidentas sako, kad Kongresas turėtų būti suauktas specialinė sesijon, jei to reikės. Kaip tik tą šis laikraštis pasiūlė vakar. Vienok nėra ženklų, kad Washingtonas būtų pasiruošęs vykdyti skubiąją savo atsakomybę.

"Prezidento pabrėžimas apie Raudonąją Kryžių ir davimą federalinių trimis procentais paskolų yra geras. Bet tas neatsako vyriausiojo klausimo. Tai klausimas, kurio Cadillac kabinetas nemėgsta. Tai klausimas, kas bus daroma dešimties tūkstančių darbininkų šeimų, kurių likimas, nors labai rimtas yra šiuo momentu, ateinančiomis savaitėmis ir mėnesiais gali pasidaryti pavojingesniu.

"Apart nominalaus lėto atstatymo sunaikintų fabriky, darbininkai, ypačiai Naujosios Anglijos, susitinka priedinę problemą. Ją stato tūly samdytojų noras pasinaudojant potvynių pasėkti šapas, bėgančias iš tos srities nuo unijizmo į mažiau organizuotas sritis. Tuo patim sykiu jos gaus iš apdraudų kompanijų atkkestį už nuostolius.

"Tuojauntiniai reikalai, mūsų manymu, yra šie:

"Nedarbo apdraudos čekiai turėtų būti paskubinti, išmokėti tuoju. (Mažieji fermeriai, kurie neišgali paskolų su 3 procentais palūkanų, turi būti užtikrinti būtiniausiomis paskyromis.

"Įvesti priedinius davinius, kad darbininko pajamos būtų artimos jų gautoms algoms.

"Atstatymo darbuose sunaikintose srityse, kur be abejo daugelis bedarbių dirbs, turi būti garantuota srityje esamoji už tokius darbus mokes ties skalė. Neleistina naudojantis bedarbių nelaimė mokėti jiems mažiau.

"Finansavimui tokios programos federalinė valdžia privalo pavartoti civilinių savaisugaus fondus ir kitus turimus išteklius.

"Atominėje gadyneje žmogus vieną gražią dieną, per pasaulinės plotmės mokslinį kooperavimą turėtų galėti suvaldyti visas gamtos jėgas, įskaitant ir uraganus. Bet dabar problema yra kitokia. Cadillac kabinetas, kuris yra įgudęs veikti plačia skale tik pripildymui korporacijoms kišenių, turi būti raginamas patenkinti šio momento iškel-tus žmonių reikalus. Ypačiai darbininkų judėjimas privalo ir gali gauti patenkimą liaudies reikalų."

KUR BUVO GŪDŽIOS LYGUMOS...

(Seniau ir dabar Lietuvoje)

Rašo Juozas Paukštelis

Mašina įslenka į plačią, žaliuojančią lygumą. Širdis kažkaip jautriau sutvinksi. Ar prisimena ne viena, toli praeitį nusiritusi diena, kai jaunas būdamas čia vaikščiojau, ar kitas kas ją paliečia?

Prieš daugelį pavasarių aš, dar pirmo kurso studentas, neturėdamas keliolikos reikiamų litų kišenėje, pėsčias einu iš Kauno į tėviškę. Pro Labūnavą, pro Kėdainius, Dotnuvą spiriuosi Gudžiūnų pusėn. Gerai prisimenu šias vietas—ir žalią mišką ten šiaurėje, ir išdidžiai boluojantį iš sodų kysantį Alsufiejo dvarą, ir šraunios Dotnuvėlės žaliuojančius slautus. Artėju prie nedidelio, šiaudų stogais pasiūšusio, senais medžiais parimusio Montviliškių kaimo. Gūdūs siaurų rėžių ir pašiurpusių ežių laukai, gūdžios juoda žeme gyvulių nutryptos ganyklos, šen ten kuinelis vos gyvas kruta—plūgą tempia, šen ten ganosi skurdi gyvulių kaimenė, vargšas piemenėlis prie vieškelio griovyj ryti...

Įeinu vienon pirkion atsigerti—suskurdę, niūrūs žmonės, niūrios sienos, niūrios lubos, asla... Visur geliančiai gūdu, viskas nepakeliamu skurdu alsuoja. Nejučiomis įsismelkė man tada mintis: "Gal todėl ir visa ši apylinkė pavadinta Gudžiūnais, nes čia juk tokia nyki gūduma..."

Tie patys vaizdai ir tos pačios mintys jaunystėje slėgė kiekvieną kartą, kada tikėjau arba važiauvau per šias gūdžias lygumas...

Šiandieną jautriau man širdis sutvinkšėjo ne tas lygumas pamačius ir jaunas dienas jose prisiminus, bet pamačius čia visai ne tą, ką jaunystėje regėjau, ne tuos vaizdus, kokie į atmintį man buvo įstrigę. Pamačiau aš čia ne savo prabėgusią jaunystę, bet šių dienų, šių laikų, šių lygumų ir jose gyvenančių žmonių jaunystę. Naują kadaise buvusių gūdžių lygumų gyvenimą aš pamačiau...

Senas, nuobodus ir plikas vieškelis dabar ištaisai uosiais, berželiais ar liepomis nusodintas, žaliuojantis ir gyvas. Aplinkui plyti didžiuliai laukai, lygūs, platusi viena jūra, be ežių ir be rėžių—ten rugiai vilnimis liūliuoja, vešliai įžėlę dobilienos, vasarojus akį traukia. Matyti, kad šie laukai darbščių rankų tvarkomi, įžvalgių akių prižiūrimi.

Mašina įrieda į man nematytą, nepažįstamą miestelį... Nauji, grakštūs, skarda ar gontais dengti namai su priebučiais, su verandomis. Už jų tokie pat nauji ir padūrūs ūkiniai trobesiai. Į kiekvieną namą tiesiasi elektros ir radijo laidai... Štai paroduotuvė, mažai ką menkesnė, negu Kėdainiuose, štai mūrinė pieninė pačiame darbo įkarštyje. Dar keliolika žingsnių—štai nauja, graži, dideliais langais septynmetė mokykla ant Dotnuvėlės upės kranto. Prie jos sodelis, sporto aikštė, mičiurininkų daržai...

—Kokia čia vietovė? Kaip ji vadinasi? Mano bendrakeleivis šypsosi.

—Nežinote? —flegmatiskai bumbtelėja jis.—Nagi Karolio Požėlos vardo kolūkis.

—Tai negi čia Montviliškių kaimas?

—Taip,—vėl bumbtelėja bendrakeleivis.

—Buves Montviliškių kaimas...

Montviliškis! Tai kur gi tos šiaudų stogais pasiūšusios, apkerpėjusios pirkios, kur senos, apgriuvę, išklupę sodybų tvoros? Ak štai, tarp keliasdešimties naujų, gražių namų dar pumpso viena kita, galais nuknabusios į gatvę. Senų, niūrių ir gūdžių dienų palikuonys! Kaip jos čia nebepritinka. It sulinkusios, iškaršusios senės grakštus, linksmo jaunimo būry... Neilgai jūs

(Tąsa 5-tam pusl.)

Plymouth, Pa.

Svečiuose pas mainierius

Po šiuo antgalviu A. Gilmanas rašė straipsnelį, kuris tilpo Laisvės dviejose laidose, 2 ir 3 rugpiūčio. Reikia pasakyti, kad A. Gilmano straipsnelis apie anglies ir plieno istoriją ir padarytą progresą labai vykęs. Gražiai paminėta ir apie lietuvių kilusią istoriją, pažangą bei progresą angliakasyklų srityse.

Turiu pripažinti, kad ir man teko skaityti pirmutinį lietuvišką laikraštį, Vienybę Lietuvninkų, kuris buvo leidžiamas Plymouth'e, 1904 m. Per apie pusantrų metų ir man teko angliakasio duonutę valgyti, tad šiek tiek nusimanau apie angliakasių gyvenimą. Bet 50 metų praėjus, kai aš į čia pat sugrįžau apsigyventi, tai radau nemažą pasikeitimą. Tais laikais minėtame miestelyje buvo trys angliakasių (breikeriai). Kai darbas eidavo, sukeldavo tiek dulkių, kad iš toliau sunku buvo įžiūrėti patį miestelį. Dabar gi tik vienas angliakasių yra. Jis jokių dulkių nesukelia, nes anglis laužydami vandenį pila.

Tais laikais tarpe jaunų pribuvusių lietuvių judėjimas irgi buvo skirtingas nuo dabartinio. Ypatinai smarkios kovos eidavo tarpe laisvamačių, socialistų bei progresyvių iš vienos pusės, ir kunigų bei jų pasekėjų iš antros pusės. Bet unijos reikaluose vieningai susitardavo. Šiandien to visko nėra.

Mainieriai ir mainierkos piktinasi A. Gilmano aprašymu apie jų gyvenimą ir šiuokšlynus. Jie išmetinėja, kad A. Gilmanas matęs tik biauirus lindyne ir šiuokšlynus, kuriuose mainieriai gyvena, o nematė vidutinių ir gana gražių gyvenamųjų su vidutinėmis ir gana gražiomis aplinkomis. Jie pyksta, kad būk A. Gilmanas išvadinęs jų namus ir apylinkes vien tik purvinais šiuokšlynais, o jų savininkus apsilaidėliais.

Toliau jie sako: Neginčijame, kad tokių šiuokšlynų nėra—yra jų gana daug. Jie įsteigti angliakasyklų kompanijų dar primityviškam gyvenimui, apie 70-80 metų atgal, ir vis arti mainų-breikerių. Nuo jų pastatymo ligi šios dienos, be jokių pagerinimų, taip ir riogso tie laužai. Vienok tūluose dar tebegyvena žmonės, ypatinai kurie gyvena iš valdiškos pašalpos, nes renda pigi. Taigi aš ir manau, jeigu A. Gilmanas čia būtų ilgiau pabuvojęs, plačiau apsidairęs, be abejonės, tiksliau būtų ir aprašęs apie mainierių gyvenimą.

Tačiau niekas negali užginčyti, kad angliakasių apylinkėse vaizdai yra pasibaurėtinai. Juos subiaurino, sukna-

siojo auksinės kiaulės ir taip paliko. O miestų ir miestelių valdininkai ir jų piliečiai sau tyli suglaudę ausis. (Valdininkai, galimas daiktas, ne už dyką tyli.)

Vienok reikia žinoti, kad visur visko galima rasti ir matyti. Taip ir angliakasių apylinkėse: matysime biauurių šiuokšlynų, bet matysime gana daug ir vidutinių darbo žmonių gyvenamųjų, o net ir puikių rezidencijų rasime.

Bet paklauskite, ką mainieriai sako apie New Yorko ir Brooklyno darbo žmonių gyvenimą: Nepaisant, po kiek jie ten kambarių turi, po 5 ar 6, vienok tik 4 langus visuose jie teturi; oras ten daug prastesnis, o ir to mažai jie teauga. Taip pat dulkių ir šiuokšlių, dar ir biauuresnių, irgi netrūksta. Išskiriant priemiesčius, tie namai tik žiurkėms tetinka gyventi.

Nors nekurie mainieriai smarkiai pyksta ant A. Gilmano, kad būk jis juos įželdęs ir pažeminęs, kas liečia tuos šiuokšlynus, bet argi tai nėra tame tiesos? O antra vertus, argi A. Gilmanas neduoda kredito mainieriams, kaip pirmiesiems Amerikos lietuviams, kurie pradėjo vystyti kultūrą ir daryti progresą išeivių lietuvių tarpe? Patarčiau dar kartą atidžiai perskaityti tą Gilmano straipsnelį, o užtikrinu, kad jau taip labai jūs ant jo neapyksite.

Reikėjo kiek platesnio apdairumo, betgi melagium vadinoti irgi negalima, nes A. Gilmano daug teisybės irgi pasakyta. Dėl menkos vertės netikslumo neverta pykti.

V. Žilinskas

Minersville, Pa.

Rugpiūčio 3 d. mirė mano sūnus Gedaminas V. Ramanauskas. Paliko dideliame liūdesyje moterį Elzbieta ir dukterį Petrusę. Taipgi paliko 5 seseris ir vieną brolių, dvi pusseseres. Visi yra išskirstę po visą plačią Ameriką. Visi jau vedę.

Pašarvotas buvo pas graborių Watsinger. Rūmas, kuriame buvo pašarvotas, gėlių tiek prineštas, kad atrodė kaip gėlynas, ne rūmas. Palaidotas rugpiūčio 6 d., Mount Pire kapinėse. Šermentys įvyko didelės.

Negalėdamas čionai suminėti vardus visų, kurie suteikė gėlių vainikus ir dalyvavo laidotuviuose, tariu ačiū visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems už tokį malonų atjautimą.

Po laidotuvių giminės ir draugai buvo pakviesti į namus ir pavaisinti.

Lai tau, Gedaminai, būna lengva šaltoji žemelė ilsėtis amžinai!

Tėvas

Roseland, Ill.

Iš aidiečių pastogės

Aido Choro piknikas rugpiūčio 14 d. gerai pavyko. Svečių turėjome labai daug. Ačiū visiems.

Aidietė Mrs. A. Butko su savo sūnėnu išvyko praleisti atostogas į Mexico City. Aidietė Kastancija Kudukis piknikui dovanojo butelį degtinės. Ji dažnai tai šurumburumams, tai kitokiems parengimams atneša po butelį. K. Kudukis su savo sūnėnu užlaiko linksmą užėigą, 58 W. 111th St. (priešais lignonę).

Lenktynės

Jau prasidėjo rinkimai garsinimų ir sveikinimų į operetės Rose Marie programų knygą. Operetė statys Aido Choras spalį 23 d., Mildoje. Bus duodamos trys dovanos tiems, kurie daugiau surinks garsinimų.

Kol kas geriausiai sekasi Tony Boy. Vienais metais St. Tilvikas mums daug padėjo. Būtų gerai, kad ir dabar pagalbėtų. Taipgi ir kiti, nes operetės įžangos bilietai nei pusės išlaidų nepadengia.

Mes ir Milda

Frank Žilevičia padovanavo Mildos namui gerą sofą ir dvi minkštas kėdes.

F. Kirka pakvietė, o Aido Choras apsiėmė veltui dalyvauti Mildos Teatro sezono atidarymo programoje, spalį mėn. 9 d.

Aido Choro piknikas įvyks rugsėjo 18 d., Bruzgelienės sode.

Aido Choras apdainavo A. Arlauskienę, A. Patecką ir K. Danylą jų gimtadienio proga, o Mazuolas 14 metų veddybinio gyvenimo sukaktuvėmis.

Aidiečiai ir aidietės, neapleiskim nei vienos dainų pamokos. Taipgi, visi stenkitės gauti garsinimų bei sveikinimų operetės Rose Marie programos knygai, nes tik 7 savaitės beliko iki parengimo. Sukruskime!

Šešeri metai atgal

Peržiūrėjus Blossom Time programų knygą (ir kitas), iš to pastatymo rėmėjų jau yra mirę šie: A. Dausa, F. Machėnas, A. Bagdonas, Viktorija Petrutis, G. Petrutis, J. Griškėnas, J. Griškėnienė, A. Baranauskas, J. Kiaušas, J. Kaciucevičienė, A. Neutaut, Anna Kalata ir K. Klibas. Iš Well Wishers: G. Kwain, K. Dągis, P. Sadula, Dr. Palevičius, B. Butkus, C. Butkus, M. Užunaris ir J. Šleiva.

Gaila netekus tiek daug gerų žmonių. Nors jie mirė, bet jų vardai niekad neišnyks iš programų knygų.

Blossom Time choras statė 1949 m. lapkričio 20 d.

E
dvie
gijų
ALI

I
drau
yon
met
kuo
laik
maž
amž
nuo
mir
kęs
kę
gija
i ki
būdi
pu

P
mo
saky
apsi
kitu
Bet
kuo
tai
veik
kiu
pas

St
ra
ran
rių
pos
ir
T
ga
didi

dra
ja
jas
lis
tarp
vuo
amž
vo
Tik
nes

T
non
kuo
veil
tos
dau
ska
plat
vių,
dus
Piet
kai
tavi
kny
mie

šios
kos
yra

sun
čiur
veil
rių
ir I
mir
kuo
nišl

Bayonne, N. J.

Pažangiųjų draugijų dabartinė padėtis

Bayonnėj dar vis gyvuoja dviejų didelių pažangiųjų draugijų kuopos: LDS 26 kuopa ir ALDDL 212 kuopa.

LDS yra ligoj pašalpos draugija, jos 26 kuopa Bayonnėj gyvuoja jau su virš 20 metų. Iš pradžių priklausė kuopoje 55 nariai. Po tūlo laiko kuopa pradėjo nariais mažėti. Nemažai senesnio amžiaus narių mirė. Rodos, nuo 1935 metų iki šių metų mirusiųjų skaičius yra pasiekęs 20. Keletas yra išsibraukę dėl neužsimokėjimo draugijai duoklių. Kiti persikėlė į kitas LDS kuopas. Tokiu būdu minėtoji kuopoj šiuo tarpu yra likę tik 26 nariai.

Priežastis kuopos sumažėjimo nariais, reikia teisybę pasakyti, yra visų kuopos narių apsilaidimas, nes mirusiųjų ir kitur persikėlusiuoju narių vietų niekas nesistengė atpildyti. Bet, nežūrint, kad vietinė kuopa sumažėjo nariais, už tai kitame mieste, kur kuopa veiklesnė, paaugo nariais. Tokiu būdu abelnai draugija pasilieka didelė ir tvirta.

Su finansais kol kas irgi nėra bėdos. Draugijos išde randasi suvirš milijonas dolerių pinigų. Tad ligos pašalpos ir pomirtinės yra pilnai ir greitai išmokamos.

Tai matot, kaip yra naudinga ir saugu priklausyti prie didelės ir tvirtos draugijos.

ALDDL irgi labai didelė draugija. Jos kuopos gyvuoja po visas Jungtines Valstijas ir Kanadoj. Jos vienintelis tikslas: skleistis apšvietą tarpe lietuvių. Bayonnėj gyvuoja 212 kuopa. Jos tikro amžiaus, tai yra, kada ji buvo suorganizuota, nežinau. Tik tiek žinau, kad daug senesnė už LDS kuopą.

Tūlas laikas atgal buvo žinoma kaip didelė ir veikli kuopa. Labai daug yra nuveikusi tarpe lietuvių apšvietos skleidime. Yra surengusi daugybę prakalbų, įvairių paskaitytų. Daug knygų yra išplatinusi tarpe vietinių lietuvių, ir penkius didelius pūdus knygų yra pasiuntusi į Pietų Ameriką, į Urugvajų, kaip auką tenyksiams lietuviams. Nemaža mokslinių knygų paaukojo Bayonnės miesto viešam knygynui.

Tai matot, skaitytojau, iš šios trumpos darbų sutraukos, kiek daug minėta kuopa yra nuveikusi apšvietos srity.

Bet šiuo tarpu irgi labai sumažėjo kuopa narių skaičiumi, ir beveik nieko nebeveikia.

Priežastis sumažėjimo narių skaičiaus — ta pati kaip ir LDS kuopos. Nemaža yra mirusių, keletas pasitraukė iš kuopos dėl tam tikrų asmeniškų išskaičiavimų. Kiti per-

sikėlė į kitus miestus, o naujų narių niekas nē nebando gauti. Tad irgi apsilaidimas. Man rodos, kad jeigu visi dar likusieji nariai visf vieningai dirbtume, dar būtų galima gauti naujų narių.

Tai šitokie dalykai su Bayonnės lietuviškomis draugystėmis.

Manau, būtų nebloga pakalbėt abelnai apie Bayonnėj gyvenančius lietuvius, jau mirusius ir kurie dar gyvi.

Vargšas.

Binghamton, N. Y.

Lietuvių eilės retėja. Veikas mėnuo po vieną išsiskiria iš gyvųjų tarpo. Bėgiu 7 mėnesių mirė 7: 5 moterys ir 2 vyrai.

Mrs. Anna Jenionis, Mrs. Knizikevičienė, Mrs. Sameškienė, Mrs. Anna Noreikienė (po antru vyru Saba) buvo jau pagyvenusios, bet Mrs. Bučinskienė (Poškaitė) tebebuvo jauna, tik suginėjo nervų liga, tas ją privedė prie saužudystės.

Noreikienė dabar gyveno St. Petersburg, Fla. Buvo parvežta ir palaidota šiame mieste.

Jokūbas Dzidulionis buvo jau pagyvenęs žmogus, virš 70 metų.

Povilas Petrauskas mirė rugpiūčio 3 eidamas į darbą, širdies liga. Dar buvo gana jaunas, tik virš 60 metų, atrodė sveikas ir stiprus.

Visi minėti žmonės buvo praktikuojanti katalikai, tad palaidoti su bažnytinėmis apeigomis. Buvo sukalbami, draugiški žmonės. Reiškiu širdingą užuojautą jų šeimoms ir kitiems artimiesiems.

—:—

Elzbieta Tinkūnienė susižeidė ranką rugpiūčio 3. Ji randasi Wilson Memorial Hospital, Johnson City, N. Y. Ji yra LDS 6 kuopos narė. Linkiu ligonei greit pasveikti.

Josephine

—:—

Viešnios ir svečiai

K. Danisevičius svečiavosi pas savo artimus draugus Sliesoraičius ir kitus. Ta proga atsilankė ir pas mus. Naujas mums pažįstamas, labai simpatingas ir draugiškas žmogus. Džiugu buvo su juo susipažinti ir pasikalbėti.

Ona Šultz iš Elizabeth, N. J., viešėjo pas H. Žukienę ir P. Jasilionienę. Aplankė ir mus.

Vėliau Mylda ir Walter Žukai atvažiavo pas motiną H. Žukienę. Čia praleido vakacijas. Aplankė Walterio tutes Pauliną Jasilionienę, L. Čeponienę ir pusseserę Mary Matulionienę, pusbrolį Geo. Čeponą ir jų šeimais, taipgi visus draugus, kurių turi gana daug. Mūsų irgi nepamiršo. Džiugu buvo juos matyti.

Teko sužinoti, kad Jenė Čeponytė (Mrs. Jump) nusilau-

žė ranką. Ji gyvena Baltimorės apylinkėje su savo šeima. Linkime jai greit pasveikti. Navalinskai.

Vancouverio žinios

Atlankius pažįstamus

Gavus atostogų išvažiavau į provinciją kelias dienas praleisti ir prie progos atsilankiau į Canoe, B. C., pas savo gerus pažįstamus Joną ir Anelę Kavalinas.

Kavalinas yra vienas iš gražiai gyvenančių ūkininkų čia British Columbijoj ir nuolatinis Liaudies Balso skaitytojas. Pora metų atgal buvo persikėlęs į Windsorą, Ont., bet ūkininkui nepatiko didmiestis, grįžo atgal.

Mano pažįstamas ne tik turi gražų ūkį, bet ir gražią šeimyną išaugino: keturis sūnus ir keturias dukteris. Du sūnūs jau vedę, o du dar nevedę, ir dvi dukterys jau išteklėjusios, o dvi — dar ne. Du vaikai gyvena Windsoryj, vienas Edmontone (Alta.), o visi kiti — čia, B. C.

Ten bebūnant dvi jauniausios mergaitės pradėjo groti akordijonu. Pasiklausęs jų grojimo pasakiau, kad man tas labai patiko. Kavalinienė nusijuokė ir sako, kad ir daugiau kam patinka, ir parodė jų laimėtas trofėjas laike "Search-for-Talent Contest," kuris atsbuvo Salmon Arm, B. C., praėjusį rudenį, suruoštame Rotary Club konteste, kuriame dalyvavo 44 kontestantai iš Salmon Arm, Kamloops, Revelstoke, Vernon ir kitų apylinkinių miestelių. Kavalinaitės laimėjo pirmą vietą, paėmė trofėjas, ir radijo stotis CJIB Vernon davė plniginę dovaną. Tikrai buvo malonu matyti mergaites taip gražiai išauklėtas ir paklausyti taip gražios muzikos. Vietinė spauda tada įdėjo jų paveikslus ir gražiai aprašė, bet mes net artimiausi draugai nieko nežinojome.

Už kelių dienų važiuojant man atgal, Kavalinas išėmė dešinėje ir sako: "Atnaujink man Liaudies Balsą, o likusius aukų, nes aš ant ūkio neturiu laiko." Paėmęs padėkojau ir pažadėjau tą padaryti, ir prašiau, kad jeigu ir daugiau kas pasitaikytų mergaitėms laimėti kokiame konteste, kad jis pasiųstų aprašymus Liaudies Balsui, arba prisųstų man, o aš tą sutvarkysiu, nes mums įdomu žinoti bei mūsų spaudoj matyti, kaip mūsų visų vaikai yra auklėjami, jų talentus, jų gabumus. Linkiu mergaitėms, Betty ir Leny, ir toliau gero pasisekimo, o tėvams — pasidžiaugti.

Wm. Valiukas

Jau laikas visur rūpintis žieminiais parengimais. Iš rudens parengimai visada būna sėkmingesni.

Brooklyne Laisvės koncertas bus lapkričio 13 d.

KUR BUVO GŪDŽIOS LYGUMOS...

(Taša iš 4-to pusl.)

čia stovėsite senųjų laikų palikuonys — jaunystė nugali.

Kitame gyvenvietės gale ištisas fabrikas: mechaninės kolūkio dirbtuvės, stalių dirbtuvė, lentpiūvė... Ūžia, čirškia, pokši... Aštuoniolika elektros motorų ir odines kalvio dupleles, ir rankinius geležies grąžtus negrįžtamam praeitin nustūmė. Prie dirbtuvių vingiuoja žąselse išsirikiavusios saulėje švyti javų kertamosios. Jos pasiruošę, jos laukia dienos, kada į plačiuosius laukus išdardės. Kitoje pusėje vieškeli didžiulis javų sandėlis, už jo tokie pat didžiuliai gyvulių fermų pastatai...

Nebėra senosios Montviliškio! Nebėra nykiosios gūdumos!

Nebėra ir blausių, paniūrusių, skurdo ir sunkaus gyvenimo žymėmis paženklintų veidų.

Kas gi čia šeiminkas, kieno vadovaujami montviliškičiai taip greit viską pakeitė?

Kolūkio valdybos namų verandoje šnekučiuojasi trys vyriškiai. Vienas jų — šio kolūkio pirmininkas Macevičius. Vidutinio ūgio, tvirtos sudėties, gyvas, judrus, įžvalgių akių. Atrodo, vadovu jis ir gimė. Gį tada, kai aš pėsčias keliavau po šias vietas, tas pats Macevičius, sugebėjęs visoje respublikoje išgarsinti kolūkį, griovius kasė, turtingieji paniekinamai jį "zimagoru" vadinavo ir buvo įsitikinę, jog kitokiam darbui jis netinka...

Persimetęs su mumis keleta žodžių, pirmininkas be ceremonijų ragina pirmyn, sėdame į mašiną.

—Parodysiu kolūkių laukus.

Tai savas ir mielas paprotys. Kai augau, mano tėvas, tik dešimties hektarų šeiminkas, atvykęs svečių ar viešnių taip pat tempdavo parodyti laukų, kur viename siauručiame rėželyje rugiai, kitame mleziai, avižos.

O dabar... Ech, laukai! Tai bent laukeliai... Gražūs, platūs, kaip ir mūsų šių dienų užmojai! Ir ne vienišas kuinclis lauke vos gyvas kruta, poromis sukinkyti, riebus, tvirti arkliai plūgus traukia — žiemkenčiams žemę ruošia. Čia pat ir traktoriai riaumoja...

Sustojame, išlipame. Pirmininkas vienasmarškinis, paraitytomis rankovėmis neria pirmas, mes iš paskos vos sūspėjame. Paeis kiek, mostels ranka vienon pusėn:

—Kukurūzai. — Mostels kiton: — Kviečiai... žirniai...

Toli pamiškėje gūbrinėja keliolika žmonių, tiesiais brūkėniais išvedžioti laukai.

—Drenuoja, — burbtelėja pirmininkas. — Toks ten ir derlius nedrenuotuose.

—O ar daug šimet manote nudrenuoti?

—Tik du šimtus hektarų. Daugiau nepajėgsim.

Jis, jei galėtų, tur būt, visus savo kolūkio laukus per vienus metus nudrenuotų. O prisimenu anksčiau drenažo šis kaimas beveik nežinojo.

Prie vieškeliu moterys ravi runkelius. Vikriai jos pluša savo baruose, o užkalbintos žodžio kišenėj neieško — ir smagiai pajukauti mėgsta tos nebejaunos, kadaise šviesesnės dienos nemačiusios moterėlės, ir kai ką per dantį perleisti. Pirmininkas, lig šiol atrodė nedaugiakalbis, tik į laukus besidairęs, dabar žodžiais su jomis praplumpa: dėl darbų ir dėl derliaus pasitaria ir, žiūrėk, kartu kokį bendresnį kolūkio veiklos klausimą užgriebia. Nejučiom pagalvoju: ar tas nuoširdus bendravimas tik ir nėra viena iš priežasčių, kad taip sparčiai kyla Karolio Poželos vardo kolūkis.

Užsukome į fermą — bekonai balti, kaip

(Taša 6-tam pusl.)

KUR BUVO GŪDŽIOS LYGUMOS...

(Taša iš penkto pusl.)

išprausti, garduose švysčioja. Gardų gardai... Paršų nesuskaičiuosi — jų čia keli šimtai. O šiemet puspenkto šimto bekonų jau parduota valstybei.

Puikiai iš lauko atrodo kolūkio tvartai — karvidės dviem šimtam vietų, kiaulidės — dar daugiau. Bet viduje visų puikiausia. Automatiškos girdyklos, sruvų nuleidimai, cementiniai loviai, grindys, šviesūs ir erdvūs. Ir jau beveik visi gyvuliai stovi tokiuose tvartuose.

Dviem kibirais nešina ateina nebejauna, tur būt, penktą dešimtį metų jau bebaigianči moteris. Išsinekėję su kiaulių šerėja Gusniauskiene, įeiname į tvartą, kur jos prižiūrimos motininės. Vienos gausaus mažųjų būrio apstotos, kitos panašaus būrio belaukiančios. Svaru, tvarkinga, matyti, kad sumanios galvos ir darbščių rankų čia tvarkoma.

—Jau seniai tą darbą dirbi?—kreipiuosi į moterį.

—Nagi, kai tik susikūrė kolūkis, tai ir dirbu...

—Neatsibodo?..

—Ką, tamsta?... Visai nenusibosta. Aš pagalvoju, kad jei kas mane nuo tų gyvulių atplėštų, tada tai tikrai būtų nuobodu... kito darbo, rodos, nė dirbti nebenerėtum...

—Kiek gi tokių jaunų nuo vienos kiaulės vidutiniškai per metus kolūkiui duodi?

—Dar nepasiekiau 20, bet šiemet, manau, jau pasieksiu.

Stebino mane kolūkio gyvenvietė, kurioje per tokį trumpą laiką išaugo apie 50 gražių, stilingų gyvenamųjų namų, stebino nudrenguoti ir drenuojami plotūs, žaliuojantys laukai, didžiulės naujos fermos, gyvas, apsukrus ir sumanus kolūkio šeimininkas... Bet ar tik labiausiai mane nustebino Gusniauskienės troba, į kurią mes užėjome po keletos valandų. Ji ne tik išore, bet ir viduje švara, tvarka bei apstatymu man priminė gerokai praprususio inteligento butą. Baltos užuolaidos, staltiesės, nauji baldai, radijas...

—Na, pasakyk, Gusniauskiene, kada buvo geriau gyventi, ar pirma, ar dabar

Moteris tik ranka numoja.

—Ką čia ir kalbėti, tamsta. Pirma ir vyras kruvinai dirbo—ir mes nė pusės tiek neturėjome, kiek aš dabar viena turiu. Atsisėdome tada ant pliko lauko pamiškėj, aštuonis hektarus nusipirkę... kol trobas šiek tiek susilipdėme — pusės sveikatos nustoje, vyras dušą gavo... visam gyvenimui ligonių tapo... nors tada ir jauni buvome... O dabar... Ką dabar?... Du vaikai mokosi, Nieko netruksta!

Mes vėl mašinoje, važiuojame į kitą brigadą. Pamatau—ant kalniuko už Dotnuvėlės — aptverta graži tvorelė, pro ją paminklas kyšo, aplinkui diemedžiai.

—Tai karių kapai,—sako pirmininkas.—Palaidota 30 žmonių... žuvo čia kovodami su hitleriniais okupantais.

Gražiai jaunimo tvarkomi ir prižiūrimi didvyrių-brolių kapai. Jie žuvo gindami mūsų laimingą gyvenimą, kad liūliuotų gausų derlių brandindami plotūs kolūkiniai laukai, kiltų naujos, gražios gyvenvietės, kad į mūsų gimtinę niekad negrįžtų nykioji gūduma — su erkiškais išputusiais dvarais, siaurais rėžiais ir sukrypusiais kumetynais...

Miegokit, ereliai narsieji. Jūs visada—ir šviesią viduvasario dieną, ir gūdžią rudens naktį — primenate šių lygumų artojams, kaip reikia branginti naująjį gyvenimą, naująją laimę, nušvitusią prieš penkiolika pavasarių.

Tegu mašina ir elektra atlieka valstiečio rankų darbą

Iš visko matosi, kad Tarybų Lietuvoje juo toliau, tuo plačiau ir rimčiau kalbama apie mechanizavimą žemės ūkio darbu. Daug kas toje srityje jau yra padaryta, bet dar daugiau reikės padaryti.

Čionai įeina du dalykai, du svarbūs įrankiai: mašina ir elektra. Abiejų įrankių vis daugiau ir daugiau atsiranda. Kaip juos gerai ir pilnai išnaudoti

Savo straipsnyje "Mokslo pagalba žemės ūkiui" mokslininkas A. Saukevičius kritiškai pastebi:

"Daug darbo reikalaujančių procesų mechanizavimas ir elektrifikavimas gyvulių fermose žymiai sutaupo darbo jėgą. Vidutiniškai tenka skaičiuoti, kad kiekviena panaudotos elektros energijos kilovatvalanda žemės ūkio gamyboje sutaupo 3.5 žmogaus darbo valandų. Fizikos - technikos instituto surinkta medžiaga rodo, kad mūsų respublikos kolūkiuose elektros energija dažnai naudojama vien tik apšvietimo ir buitiniams reikalams, o ne gamybai. Tokia padėtis susidaro dėl žemo daug darbo reikalaujančių procesų mechanizavimo lygio respublikos kolūkiuose. Sėkmingam statomų ir veikiančių hidroelektrinių išnaudojimui būtina, kiek galima, kompleksiskai mechanizuoti gamybinius kolūkių sektorius, nes tik kompleksinis mechanizavimas yra racionalus. Pavyzdžiui, ekonomiškai yra visai neracionalu elektriniu - mechaniniu būdu melžti karves, jeigu paliekami nemechanizuoti pašarų paruošimo, transportavimo ir kiti darbai. Tačiau eilėje pastatytų mūsų respublikoje elektrinių, pav., Vyrvytės hidroelektrinių kaskadoje, galingsumai dažnai nepilnai išnaudojami.

"Energetikos sektoriuje šiuo metu nagrinėjamas dar vienas svarbus kolūkiams klausimas — mažųjų elektrinių efektingumo patikrinimas. Šios problemos ištyrimas padės pagerinti kolūkinį elektrinių su centrinių elektrinių darbų.

"Instituto kolektyvas labai suinteresuotas pagalba žemės ūkio mechanizatoriams, stiprinant materialinę bazę ir įsisavinant naujus įrengimus bei mašinas. Šiuo tikslu grupė instituto bendradarbių pernai atliko eilę mokslinių darbų, svarbių respublikos žemės ūkio mechanizavimui ir elektrifikavimui. Vienas jų skirtas kompleksinio pašarų paruošimo mechanizavimui mūsų respublikos sąlygomis."

Jei Tamsta negali gauti
Laisvei naujo skaitytojo, tai
nors stambesne auka paremk
biudžeto sukėlimą.

Nuostatai siuntimui pakelių iš Kanados į Tar. Sąjungą

Kanadiečių lietuvių savaitraštis Liaudies Balsas sąryšyje su naujaisiais nuostatais paskelbė sekamą informaciją:

TORONTO. — Pagal sutartį, sudarytą tarp Kanados ir Tarybų Sąjungos, dabar galima siųsti dovanas į Tarybų Sąjungą per pašta, bet reikia griežtai laikytis reguliacijų, kad nebūtų nemalonumų.

Pagal sutartį, dabar galima viską siųsti, išskyrus militarinius dalykus, bet tik tam tikromis normomis, tik asmeniškai naudojimui. Pavyzdžiui, galima pasiųsti vėlinam asmeniui 2 siūtus, 2 viršutinius žiponus, 11 svarų sviesto, 4 svarus šokoladų ir tt. per metus. Už 20 svarų siuntinį į europinę TSRS dalį paštas ima tik \$5.00. Į azijinę dalį kainuoja \$6.50. Gavėjas turi užsimokėti paprastą muitą. Jeigu siuntinys būtų ko nors virš normos, tai gavėjui tektų sumokėti 5 sykius daugiau virš paprasto maito.

Siunčiant devėtus drabužius ir apavus, reikia žiūrėti, kad jie būtų dar geri, tinkami devėjimui, išvalyti ir perleisti per dezinfekciją. Tuo reikalu turi būti ir paliudijimas.

Reikia saugotis, kad pake-

liuose nebūtų tokių daiktų, kurie turi prekybinę vertę. Taipgi reikia saugotis, kad nebūtų neišvardintų dalykų. Tokiuose atsitikimuose gali būti konfiskuoti visi daiktai.

Prie pakelių turi būti pridėti sąrašai daiktų dėl maito inspekcijos ir pareiškimas, kad siunčiami dėl asmeniško sunaudojimo.

Asmenys, norintieji gauti iš užsienio tokių daiktų, kurie neleidžiami pagal šią sutartį, ar daugiau, negu kad numatyta sutartyje, turi turėti leidimą iš tarybinės valdžios.

Norint siųsti kokių nors dovanų, reikia pirma susižinoti su paštu. Jis pasakys, kokių daiktų ir kiek galima siųsti, kaip supakuoti ir tt. O visų pirma reikia susižinoti su saviškiais, ko jiems labiausiai reikia, ko jie labiausiai pageidauja. Siųsdami tuos daiktus, kurių jiems nereikia, padarysite bereikalingų išlaidų sau ir jiems.

Britanijoje mirė žinomas komunistinis rašytojas T. A. Jacksonas. Jis turėjo 75 metus amžiaus. Jacksonas buvo autorius visos eilės mokslinių ir grožinės literatūros knygų, taipgi žymus kalbėtojas, veikėjas ir Britanijos Komunistų partijos ankstyvas steigėjas.

Clevelando žinios

Ar jau visi pasirengę į
spaudos pikniką?

Visi Vilnius ir Laisvės skaitytojai privalome dalyvauti pažangiosios spaudos Clevelando metinėje iškilinėje ir taipgi pasikvieskime savo draugus, drauges ir pažįstamus. Su jais bus smagiau praleisti laiką piknike. O šeiminiškai lauks visų prisirengę su skaniais ir geriais pietumis už \$1. Pietūs bus patiekti sveitainėje ant stalų, kad visi galėtume kartu draugiškai papietauti. Pietus duos pirmą valandą. Todėl šeiminiškai prašo visų būti laiku, nes antrą valandą prasidės šokiai prie Pleikio gero orkestro ir tęsis iki vėlaus vakaro, nes ant rytojaus bus Darbininkų šventė.

Piknikas įvyks sekmadienį, rugsėjo (Sept.) 4, visiems gerai žinomoje vietoje, Jono Rubo piknikų darže, prie US 422 kelio, tarpe Welshfield ir Parkman. Tėmykite stubą su groteliais ant stogo, į žiemius nuo kelio.

Mažonaus pasimatymo su visais!

Smagus buvo LLD jubiliejinis
piknikas
Lietuvių Literatūros Drau-

gijos jubiliejinis piknikas buvo visais žvilgsniais smagus. Svečių, kaip jubiliejiniam piknikui, turėjo būti daugiau, bet, kurie atvyko, buvo duosnūs ir smagiai laiką praleido iki vėlaus vakaro. J. Žebrys pasakė gerą prakalbėlę, peržvelgdamas mūsų apšviestos draugijos istoriją, jos išleistas knygas ir aiškino tokių knygų svarbą žmogaus apšvietimui. Taipgi ragino dar neprigulinčius rašytis į LLD. Įrašantiems bus duodama po knygą iš pirmesnės laidos. Po pikniko teko kalbėtis su pikniko šeiminku J. Žebriu. Tarpe kitko, sakė pasiuntęs jubiliatei nemažiau šimtinės. Tai labai gerai.

Dar negalima praleisti čia nepaminėjus, kad šiame piknike turėjome garbės turėti svečių iš tolimos Venezuelos, Pietų Amerikos. Tai Clevelande užaugę jaunuoliai: inžinierius A. J. Kruger, vedęs Sklerų dukrą. Krugeris ten dirba inžinieriumi. Jiedu ten turi nuosavus namus gyvenimui ir visus kitus patogumus ir gyvenimu esą pilnai patenkinę. Bet jiedu savo gimtamiesčio irgi nepamiršta — atskrenda nors retkarčiais pasimatyti su savo giminėmis, draugais bei pažįstamais.

J. N. S.

SVARBIOS KNYGOS

Dabar Parduodamos Nužemintom Kainom

Kas Skaito ir Rašo

Duonos Neprašo

Amerikos Demokratijos Steigėjai

Joje rasite Jungtinių Valstijų Konstituciją su svarbiaisiais pataisymais. Atvaizdos žymiausių kovotojų už nepriklausomybę. Puslapių 320, kaina \$2.00. DABAR TIK \$1.50.

Lietuvių Tautos Atbudimo Pionieriai

Trumpos biografijos žymiausių Lietuvos patriotų. Parašė Dr. A. Petrika, puslapių 320, kaina \$1.50. DABAR TIK \$1.

Popiežiai ir Lietuvių Tauta

Tai rinkinys faktų, kuriuos privalo žinoti kiekvienas lietuvis. Parašė Prof. Pakarklis, puslapių 320, kaina \$1.50, DABAR TIK \$1.00.

Prisikėlusį Lietuvą

Parašė Antanas Bimba, kaip po karo aplankė Lietuvą, puslapių 224, kaina \$1.00, DABAR TIK 75c.

Žmogus ir Mašina

Puikus rinkinys faktų apie išradimus, su įdomiais paveikslais, sutaisė Dr. J. J. Kaškiaučius. Puslapių 240, kaina \$1.50, DABAR TIK \$1.00.

POEZIJA

Prošvaistės

Jono Kaškaičio—Dr. J. J. Kaškiaučiaus jaudinanti poezija ir trumpa autoriaus biografija. 256 puslapių, kaina \$1.00, DABAR TIK 75c.

Usnynė

Teofiliaus Tilvyčio gražiausia kūryba, sielą žavėjanti poema, puslapių 160, kaina \$1.50, DABAR TIK 75c.

Pavasario Godos

Stasio Jasilionio gražiausių eilių rinkinys, puslapių 256, kaina \$1.00, DABAR TIK 75c.

APYSAKOS

Kelias į Laimę

Tik skaitydamas ją sužinosi kaip įspūdinga, kai nekartą giliai atsidusdamas nubrauksi ašaras nuo savo blakstienų. Parašė Rojus Mizara, puslapių 368, kaina \$1.50, DABAR TIK \$1.00.

Ūkanos

Jauno lietuvių pastangos atsiekti profesijos, ekonominiai trūkumai, aštrus šeimyninis gyvenimas, politinės intrigos ir įvairios kitos bėdos ir vargai. Parašė Mikas Rasoda, pusl. 342, kaina \$1.50, DABAR TIK \$1.00.

Šliuportarniai

Dr. Jono Šliupo gyvenimas, jo darbai dėl lietuvių ir kovos už laisvamanybę. Puslapių 650, kaina \$5.00, DABAR TIK \$4.00.

KNYGOS APIE SVEIKATĄ

Sveikatos Šaltinis

Daug naudingų patarimų apie sveikatą, nurodymai kaip gelbėtis pačiais kokioms paprastoms ligoms, kaip jas pažinti ir būdai jų pašalinimui. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, pusl. 352. Kaina \$2.50 (nėra nuolaidos).

Kaip Būti Jaunam Net ir Senatvėje

Patarimai senyviems žmonėms kaip užsilaikyti, kuomi maitintis, kad būtų sveiku ir gyventi ilgą amžių. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, puslapių 62, kaina 50c (nėra nuolaidos).

Pirmoji Pagalba Ligoje ir Nelaimėje

Nurodymai kaip gelbėti susižeidus, apslobus, staigiai viduriais apsirgus nėsant galimybės greit gauti daktaro pagalbą. Paduodama daug receptų. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, pusl. 128, kaina \$1.00, DABAR TIK 60c.

Visos aukščiau suminėtos knygos gaunamos Laisvės knygyne. Kartu su užsakymais prašome prisiųsti ir pinigų.

Gaunamos Laisvės Knygyne

110-12 Atlantic Ave.

Richmond Hill, N. Y.

New Yorko ir apylinkės žinios

Aplink mus ir kitur

Airių organizacijos New Yorke paskutinėmis savaitėmis atnaujino fondų rinkimą dėl IRA (Airių Respublikonišk. Armijos), teroristinės organizacijos, kuri veikia prieš britus ir už Airijos vienybę.

Jau keli metai kaip IRA buvo neveikli. Bet paskutinių savaitių IRA aktai Britanijoje sujungia ir New Yorko airius: jie jau pasiuntė \$25,000.

Vienas atsakomingas airių veikėjas pareiškė spaudai, kad tie pinigai siunčiami atvokatomams samdyti, kurie gintų į britų rankas patekusius IRA vyrus.

"O kaip būtų, jeigu IRA vartotų pinigų kitokiems tikslams?" klausė laikraštinnikas.

"IRA bosai žino, kur pinigai labiausiai reikalingi. Mes jais pasitikime ir jie gali su mūsų parama daryti, ką tik nori..." atsakė airis.

"O kaip su ginklais? Ar jūs sutinkate, kad jie pirktų ginklus už tuos pinigus?"

Airis neatsakė. Jis tik nusišypsojo.

New Yorko dvasiškai praeitą sekmadienį išjudino ir prisidėjo prie pagalbos teikimo Naujosios Anglijos ir pensylvanijos bei kitų valstijų potvynio aukoms. Katalikų kardinolas Spellmanas išleido ganytojišką laišką, kuriame prašė aukoti Raudonajam Kryžiui. Jis pats, berods iš tam tikrų fondų, iškraptė \$10,000. Protestantų episkopai dvasiškai ragino žmones melstis už nukentėjusius. Tą patį daryti ragino kai kurie New Yorko rabinai.

LMS Centro komitetas ateinančių pirmadienį laikys savo pirmą po-atostoginį posėdį, kuriame bus tariamasi apie ateinančio sezono veikimą. Centro sekretorė Mildred Stensler sako, kad N. Y. ir apylinkės lietuviai gali laukti šio rudens ir žiemos turtingo meniško sezono.

Stenslerių ir Jamisonų šeimyna buvo nuvažiavusi į Arrow farmą, kur praleido gražią dieną prie žuvavimo, grybavimo ir irklavimo. Grybus jie parsivežė namo, bet ne žuvis — nors pagavo apie 30 jų; pie pilną žuvų viedrą pamiršo farmoje.

Majoras Wagneris turi naują planą, kaip gauti ekstrą jeigu miestui: kur tik galima jis virš mokyklų statytų išnuomavimui apartamentus arba komercines raštines bei krautuves. Tai yra, jeigu mokykla turi tris aukštus, dar keliolika bus pastatyta ant jos ir išnuomota. Gali būti, saka Wagneris, kad kai kuriais atsitikimais miestas nuomos tik "orą" virš mokyklų, tai yra, leis kitiems statyti naujus aukštus.

Mokytojai ir kiti švietėjai griežtai priešingi tokiam planui. Jie teigia, kad mokykloms reikia daugiau ramybės, o ne būti įsprautomis tarp apartamentų arba raštinių.

Tarybų Sąjungoje pradėjo išeit naujas žurnalas, "Sovietskaja Pečiat" ("Tarybinė Spauda"), kuris skiriamas profesionaliems reikalams.

170,000 newyorkiečių jau aukojo Raudon. Kryžiui

Raudonasis Kryžius skelbia, kad 170,000 amerikiečių jau aukavo Raudonajam Kryžiui, kuris teikia pagalbą nuo potvynių nukentėjusiems. Raud. Kryžius priima aukas netik pinigais, bet ir drabūžiais bei maistu. Šimtai savanorių dirba prie aukotų drabūžių klasifikavimo, taisyimo ir valymo bei supakavimo. Maistas taipgi klasifikuojamas ir pakuojuamas ir išsiunčiamas į įvairias Naujosios Anglijos ir Pensylvanijos dalis.

Aukos priimamos, sako Raudonasis Kryžius, policijos stotyse, Civiliniės apsaugos vietose ir kai kuriose gaisrininkų stotyse.

Atidėjo egzekucija

Gub. Harrimanas atidėjo žudiko John Francis Roche egzekuciją elektrinėje kėdėje, kuri turėjo būti pravesta ketvirtadienio vakare. Atidėta iki rugsėjo 26. Egzekucija atidėta, nes to prašė Pfefferio advokatai. Roche prisipažino nužudęs, tarp kitų, jūreivį Bates, nors Pfefferis buvo nuteistas 20 metų kalėjimo už tą patį nusikaltimą. Pfefferio byla buvo iš naujo spręsta, bet teismas nepatikėjo Roche prisipažinimui ir Pfefferis vėl laikomas kaltu.

Švedijoje gyvenantis Juozas Lingis laimėjo daktarato laipsnį parašydamas išsamią apybraižą apie arklų istoriją žemės apdirbime.

Los Angeleso "Song Makers Workshop" išleido liaudies dainų rinkinį "Sing Together."

Kokių tik spaudos darbų tamstai reikia, Laisvės spaustuviė gali padaryti.

PASIRANDAVOJA 3 RŪMAI

Pasirandavoja 3 furnišuoti rūmai, prieinama kaina. Kreipkitės: Petras Baktys, 638 Barbey St., Brooklyn, N. Y.

Tel. EV. 5-4180
(164-168)

TONY'S

UP-TO-DATE

BARBER SHOP

ANTANAS LEIMONAS
Savininkas

306 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.

General Patyręs Barberis

Unijų vadai ir socialistai minės E. Debso sukaktuves

Socialistai ir keli jiems palankūs unijų vadai sudarė specialų komitetą, kad paminėti Eugene Debso gimimo 100 metų sukaktį, kuri išpuola gruodžio 5 dieną.

Į komitetą įeina Norman Thomas, rašytojai Upton Sinclair, Van Wyck Brooks ir James T. Farrell, ir unijų vadai A. Philip Randolph, John P. Burke ir kiti.

Debso gimtadienį įvairiais būdais minės ir kitos grupės, ypatingai pažangiečiai, kovotojai už taiką, atsimindami, kad tas socialistų vadas pirmojo pasaulinio karo metu buvo kalinamas už priešingumą karui.

Vaikas ant laužo

8 metų J. Bolero Woodhavene buvo sugautas dviejų vyresnių už jį vaikų ir užtemptas ant netoliese atvirame plote degančio laužo. Jo drabūžiai užsidėgė ir jis smarkiai apdegintas dabar randasi ligoninėje. Mažasis Bolero sako, kad jis nepažino anų vaikų.

REAL ESTATE

Floral Park, Nepaprastai \$14,500. Matykite savo namą pabudavotą. 7 Cape Cod 5 kambarių vasarnamiai, garadžius, kanalizacija; galima nueiti iki geležinkelio ir buso; krautuves, mokyklos. Blokas ir pusė iki St. Hedwicks Church. Išsiorinkite sau vietą. Broker. SP. 6-2696.
(167-169)

MASPETH. Parduoda savininkas; naujas 2 šeimų mūrinis namas. Pusiaus atskiras. 6 kambariai ir vonia ant kiekvieno lubų; vario vamzdžiai, garo-aliejaus šiluma, garadžius. Puiki vieta, arti bažnyčių, mokyklų, krautuvių, ir transporto. Prieinama kaina. 57-57 74th St. (arti Grand Ave.) GLENMORE 5-5431.
(164-171)

New Dorp Beach, S. I. Vasarnamis, labai puikus daržas, medžiai. 1 blokas nuo privatinio beach ir club house. Išmokėjimai. Saukite: CA. 6-0387—Elgin 1-3363.
(165-167)

MATTHEW A.

BUYUS

(BUYAUSKAS)

LAI DOTUVIŲ
DIREKTORIUS

426 Lafayette St.

Newark 5, N. J.

Market 2-5172

HELP WANTED—FEMALE

Namų Darbininkė. Patyrusi. Elmhurst kaimynystėj. Apie 45 metų amžiaus. Guolis vietoje. Daktaro namai. Nuosavas kambarys ir vonia. Reikalingi palūdimėjimai. Gera alga. Saukite (po 5 val. vak.) NE. 9-8858.
(167-169)

Namų Darbininkė. Mylinti vaikus. Turime ir kitus darbininkus. Biznio pora. Gaus nuosavą kambarį ir vonia. \$40 į savaitę. Saukite: Hollis 4-1530.
(166-168)

STALŲ PATARNAUTOJOS

Apskrittiems Metams nuolatini darbas. Puikūs priedai, ir gera savaitinė alga. Valgis ir uniformos duodama. Oru vėdintos krautuves. Ligoje pašalpa ir aprauda.

DIENINIAI IR NAKTINIAI

SIFTAI

DAUGLYJE VIETŲ

Kreipkitės į:

HOT SHOPPES

MANAGERS

Ar į

EMPLOYMENT OFFICE

1341 G. Street, N. W.

Washington, D. C.

Room 200

HOT SHOPPES, INC.

(166-168)

Moteriskė. Iki 45 m., nevedusi. Mylinti vaikus. Prižiūrėti 4 m. vaikų. Atlyginimul gaus puikus namus gyventi Flushing'e ir kuklią alga. Turi būti sveika ir patikima. FL. 3-3889.
(165-167)

Abelnam namų darbu moteriskė. Nuosavas kambarys ir vonia. Gmžūs namai Long Island'e; malon šeima, 3 vaikai. Guolis vietoje. 5 dienų savaitė. \$40. Turi kalbėti biskutį angliskai. Great Neck 2-9122, arba rašykite Box 824, Room 830, 11 W. 42nd St., N. Y. C.
(165-167)

MERGINOS

Reikalingos Prie Pakavimo supjaustyto bekon.

WHITE PACKING CO., INC.

349 Reid Ave., Brooklyn.

(165-167)

REIKALINGOS
MERGINOS
PAKUOTI SUPJAUSTYTO BACON

WHITE PACKING CO., Inc.

349 Reid Ave., Brooklyn, N. Y.

(168-172)

MALE and FEMALE

Vyras ir Moterys. Pilnam ar daliai laiko. Pardavinėti aukštos klasės šėrus ir bonus. Duosime vietas, gausite gerą komišną ir pilną kooperaciją.

GIBBS & CO.

Park Bldg., Worcester, Mass.

Pleasant 7-7491

(162-168)

BUSINESS OPPORTUNITIES

Parduoda savininkas (iš priežas ties mirties šeimoje). Mid-Manhattan Cosmetics Mfg. Įstaiga (Isteigta 32 m.). Pilnai įtaisyta. Puik progą patyrusiam vaistininkui. Dėl greito pardavimo tikstai \$6000. Saukite AL. 4-9895 ar EV. 2-8561.
(166-172)

Kompozitorius Stokovskis pasiuntė telegramą Leningrado simfonijai, išreikšdamas savo pasigerėjimą plokštelėmis (rekordais), kurias ji išleidžia.